

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI-4101-035-02/2014

P/14/029

00581615

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/029 – Digitalizacja dóbr kultury w Polsce	
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku	
Kontroler	Władysław Radgowski – gł. specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 93268 z dnia 16 grudnia 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)	
Jednostka kontrolowana	Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku (zwana dalej „Książnicą Podlaską” lub „KP”), 15-089 Białystok, ul. J. Kilińskiego 16	
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jan Leończuk, Dyrektor od 1 kwietnia 1998 roku	(dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Książnica Podlaska prawidłowo realizowała zadania związane z upowszechnianiem cyfrowych wersji posiadanych zbiorów, których digitalizację rozpoczęto już w 2007 roku. Zgodnie z umowami wykorzystano środki publiczne przyznane przez Narodowy Instytut Audiowizualny na utworzenie Pracowni digitalizacji i kontynuowanie działań związanych z przenoszeniem zbiorów na nośniki cyfrowe. Nie w pełni zrealizowano jednak zakres rzeczowy przewidziany w jednej z tych umów. Nieprawidłowo też zarządzano procesem digitalizacji. Całokształt organizacji zadania powierzono bowiem jednej osobie, z powodu absencji której niemożliwe było uzyskanie wiarygodnych danych o planach i harmonogramie digitalizacji zbiorów oraz liczbie zdigitalizowanych obiektów. Niewłaściwie również wykorzystywano jeden z serwerów, którego zakup dofinansowano z Programu Kultura+. Przechowywano na nim bowiem jedynie 0,5% kopii zapasowych zdigitalizowanych zbiorów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Efekty procesu digitalizacji zasobów kultury

Opis stanu faktycznego

1.1.1. Według danych przedstawionych kontrolującemu, na koniec 2014 roku Książnica Podlaska dysponowała następującą liczbą obiektów dziedzictwa kulturowego:

- 141 starymi drukami,
- 382 grafikami regionalnymi,
- 300 plakatami związanymi z regionem,
- 73.674 dokumentami życia społecznego (ulotki, informatory, odezwy, postulaty i rysunki),
- 750 exlibrisami,
- 21.083 książkami związanymi z regionem,
- 1.001 czasopismami związanymi z regionem.

Ponadto, według szacunkowych danych, Książnica dysponowała 980 fotografiami i 1.590 rękopisami, związanymi z regionem (więcej na temat danych o ilości zbiorów dziedzictwa kulturowego i o digitalizacji tych obiektów napisano w sekcji „Uwagi do badanej działalności”).

Spośród ww. 99.901 obiektów dziedzictwa kulturowego, do digitalizacji wytypowano 2.843 pozycje (2,85%). Jak wyjaśnił Dyrektor Książnicy Podlaskiej, szacunkami obiektów przeznaczonych do digitalizacji nie objęto części książek i prasy, które były chronione

prawem autorskim. Przy doborze materiałów do digitalizacji kierowano się następującymi kryteriami:

- związek z regionem,
- znaczeniem dla kultury narodowej oraz wartością dla badań naukowych,
- stanem zachowania (typowano materiały zagrożone destrukcją, np. drukowane na kwaśnym papierze, uszkodzone),
- unikatowością,
- popularyzacją zbiorów i ich przydatnością dla szerokiego grona odbiorców,
- zapotrzebowaniem odbiorców. (dowód: akta kontroli str. 4-11 i 18)

1.1.2. W Książnicy Podlaskiej nie oszacowano kosztów pełnej cyfryzacji zbiorów. Według wyjaśnień Dyrektora Książnicy Podlaskiej, najpilniejsze potrzeby w zakresie digitalizacji zbiorów zostały już zaspokojone.

W latach 2011–2014 w planach budżetowych KP wyodrębniano środki na digitalizację zbiorów. Wydatki te związane były z realizacją projektów dotowanych przez Narodowy Instytut Audiowizualny (dalej zwany „NInA”) i wyniosły:

- 377,7 tys. zł w 2011 roku,
- 95,9 tys. zł w 2012 roku,
- 128,8 tys. zł w 2013 roku,
- 167,3 tys. zł w 2014 roku (kwota ta dotyczyła finansowania działalności Pracowni digitalizacji – zgodnie bowiem z umowami zawartymi z NInA, Książnica Podlaska była zobligowana m.in. do finansowania i utrzymania infrastruktury przez pięć lat od zakończenia realizacji projektu, co opisano w dalszej części wystąpienia).

(dowód: akta kontroli str. 11 i 19)

1.1.3. Według stanu na 31 grudnia 2014 r. do digitalizacji wytypowano 2.843 zbiory, z których 1.380 ucyfrowiono (48,5% wytypowanych zbiorów), zaś do zdigitalizowania pozostało 1.463. W Książnicy Podlaskiej opracowano ilościowy plan digitalizacji zbiorów na lata 2011–2017 (bez podania tytułów), w którym określono terminy ucyfrowienia zasobów (w planie wyszczególniono 18 rodzajów zasobów) w kolejnych latach. Zgodnie z planem w latach 2011-2017 zakładano wykonanie 396.600 skanów, z czego 85% ma być udostępnione. (dowód: akta kontroli str. 4 i 17)

Selekcji materiałów do digitalizacji dokonywano stosując m.in. zasadę geograficzną, czyli dobierano obiekty, które zostały wytworzone w regionie dawnego pogranicza Wielkiego Księstwa Litewskiego i Korony. Jak wyjaśnił Dyrektor Książnicy Podlaskiej, selekcja nie była opracowana w formie pisemnej. Polegała na sprawdzeniu czy obiekt nie został już zdigitalizowany w Polsce. Kierowano się osobą autora, miejscem wydania, znakami własnościowymi, znaczeniem dla kultury narodowej oraz badań naukowych, unikatowością. Te czynniki predysponowały w pierwszym rzędzie materiał do digitalizacji. Stan zachowania materiałów, obiekty dotknięte procesem kwaśnienia papieru powodowały, że kolejność digitalizacji wynikała ze stanu zachowania materiału. Procedura taka została wypracowana w trakcie realizacji digitalizacji i wynikała z doświadczenia nabywanego w trakcie tego procesu. (dowód: akta kontroli str. 10-11 i 238-239)

Zabiegi konserwatorskie poprzedzające przetworzenie cyfrowe wykonywano w odniesieniu do starych druków, będących w złym stanie. Digitalizowano je podczas prowadzenia prac konserwatorskich, bowiem możliwe było wówczas bezpieczne ich rozdzielenie na poszczególne strony, które po ucyfrowieniu przekazywano konserwatorowi. Procedura ta nie była określona na piśmie – wynikała z praktyki, a następnie z umów zawartych z konserwatorem. Nie sporządzono w formie pisemnej także procedury konwersji cyfrowej pierwotnej¹ – procesy te, jak wyjaśnił Dyrektor Książnicy Podlaskiej, wykonywali pracownicy zgodnie ze swoją wiedzą. (dowód: akta kontroli str. 238-239)

¹ Konwersja cyfrowa pierwotna – cyfrowe odwzorowanie analogowe oryginału z zachowaniem maksymalnej zgodności.

1.2. KP digitalizowała swoje zbiory od 2007 roku i udostępniała je w internetowej Podlaskiej Bibliotece Cyfrowej (dalej zwanej „PBC”). Do czasu utworzenia Pracowni digitalizacji (utworzono ją i finansowano na mocy dwóch umów zawartych z NInA w 2011 roku i 2012 roku) zbiory skanowano na sprzęcie udostępnionym przez Bibliotekę Uniwersytecką im. J. Giedroycia w Białymstoku lub przy użyciu jednego posiadanego przez KP skanera płaskiego.

W okresie objętym kontrolą Książnica Podlaska posiadała od 1.115.165 zbiorów na koniec 2011 roku do 1.200.297 zbiorów na koniec 2014 roku, w tym Biblioteka Główna dysponowała zbiorami w liczbie od 619.210 na koniec 2011 roku do 703.558 na koniec 2014 roku². Według danych przekazanych kontrolerowi, do końca 2013 roku na nośniki cyfrowe przeniesiono 11.834 zbiorów, zaś ich liczba na koniec 2014 roku wyniosła 312 (dane te odbiegają od wykazanych w pkt. 1.1. – zagadnienie opisano w sekcji „Uwagi do badanej działalności”). W latach 2011–2014 na digitalizację zbiorów Książnica Podlaska wydatkowała 695 tys. zł, z tego 450 tys. zł na urządzenie i wyposażenie Pracowni digitalizacji oraz 245 tys. zł na sfinansowanie jej działalności.

(dowód: akta kontroli str. 20-21)

W okresie objętym kontrolą Książnica Podlaska zawarła z NInA dwie umowy na realizację projektu „Elektroniczna Książnica Podlaska” (zadanie realizowano w dwóch etapach). Według zawartych umów, wartość całkowita projektu wynosiła 587.830 zł, z czego 408.392 zł stanowiło dofinansowanie NInA, a 179.438 zł środki własne KP. Procedura ubiegania się o dofinansowanie przebiegała zgodnie z zasadami określonymi w Programie Kultura+. Również zakres rzeczowy projektu był zgodny z założeniami tego Programu³.

1.2.1. Pierwszą umowę z NInA zawarto 12 października 2011 r., na wniosek KP z 29 lipca 2011 r. Jej przedmiotem była realizacja I etapu zadania „Elektroniczna Książnica Podlaska”. Na mocy umowy, na realizację projektu o wartości 439.497 zł, przyznano 318.580 zł dofinansowania, przy udziale własnym KP w wysokości 120.917 zł (kwoty wg aneksu z 28 grudnia 2011 r.). Wniosek o dofinansowanie nie konkretyzował zbiorów, które mają zostać zdigitalizowane w ramach projektu. Zgodnie z umową, projekt miał polegać na zakupie wyposażenia do organizowanej Pracowni digitalizacji (m.in. skaner kołyskowy, skaner płaski, cyfrowy aparat fotograficzny, stół do fotografii, trzy zestawy komputerowe) oraz kontynuacji digitalizacji zbiorów. Projekt zakładał również zatrudnienie dwóch osób, których zadaniem miał być dobór zbiorów i przygotowanie egzemplarzy do digitalizacji, skanowanie, obróbka graficzna, opisywanie w formacie DUBLIN CORE, wysyłanie plików na serwer i korekta publikacji. Termin wykonania zadania ustalono na 31 sierpnia 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 22-66)

Jak wynika z raportu końcowego, podpisanego przez zastępcę dyrektora KP, projekt zrealizowano zgodnie z umową. Zakupiono wyposażenie wymienione we wniosku o dofinansowanie, zatrudniono dwóch pracowników do Pracowni digitalizacji, zrealizowano (oprócz jednego) zakładane wskaźniki. Poniesione nakłady wyniosły 424.428 zł, z których 303.030 zł opłacono dotacją otrzymaną od NInA (różnicę w wysokości 15.550 zł zwrócono do NInA, w terminie określonym w umowie). Zgodnie z raportem, efekty uzyskane podczas realizacji projektu były znacznie wyższe od zakładanych na etapie sporządzania wniosku o dofinansowanie. Zdigitalizowano m.in. 5.317 obiektów bibliotecznych (zakładano 910), w domenę publicznej udostępniono 5.262 materiały (wg wniosku miały to być 773 materiały), zaś rozmiar zdigitalizowanych obiektów wyniósł 1.224 GB (zakładano 800 GB). Wykonano 62.087 skanów wobec planowanej we wniosku o dofinansowanie liczby 108.918, co w raporcie końcowym uzasadniono m.in. zdigitalizowaniem planowanych materiałów przez inne biblioteki, skanowaniem czasopism, rezygnacją z digitalizacji materiałów ze względu na ich zły stan i niebezpieczeństwo uszkodzenia. Raport końcowy został zaakceptowany przez Dyrektora NInA.

(dowód: akta kontroli str. 67-84)

W ramach I etapu projektu „Elektroniczna Książnica Podlaska” zakupiony został do KP sprzęt do Pracowni digitalizacji (co potwierdziły oględziny Pracowni), w tym:

² Książnica Podlaska jest wojewódzką biblioteką publiczną, w skład której wchodzi 16 filii bibliotecznych. Zbiory do digitalizacji znajdują się tylko w Bibliotece Głównej (zasoby filii nie są przewidziane do digitalizacji).

³ http://www.mkidn.gov.pl/media/docs/2012/20121022_uchwalaRM_kult_plus_txt.pdf

- dwa skanery (dzielowy Bookeye 4 o wartości 153.050 zł i skaner płaski WideTEK 25 o wartości 78.330 zł),
- zestaw reprograficzny Kaiser za 27.572 zł,
- serwer QNAP z własnym oprogramowaniem, służący do magazynowania zdigitalizowanych zbiorów, o wartości 17.686 zł,
- trzy komputery stacjonarne i trzy notebooki za 17.388 zł,
- cyfrowy aparat fotograficzny (za 5.043 zł) i urządzenie wielofunkcyjne (skaner, drukarka, kopiarka za 14.477 zł),
- oprogramowanie o łącznej wartości 47.767 zł. (dowód: akta kontroli str. 85-99)

Analiza dokumentów dotyczących rozliczenia i realizacji umowy wykazała, że dokumenty finansowe wymienione w raporcie końcowym dotyczyły kosztów realizacji projektu. Przekroczona została zakładana we wniosku o dofinansowanie liczba zdigitalizowanych obiektów.

Weryfikacja 30 losowo wybranych obiektów wymienionych w rozliczeniu wśród zdigitalizowanych podczas realizacji zadania wykazała, że materiały te zostały zdigitalizowane i udostępnione w PBC (za wyjątkiem jednego, który z powodu ochrony praw autorskich nie został udostępniony). (dowód: akta kontroli str. 100-123)

1.2.2. Drugą umowę o realizację projektu „Elektroniczna Książnica Podlaska” (etap II) zawarto z NInA 15 października 2012 r., na podstawie wniosku KP z 30 sierpnia 2012 r.⁴ Zgodnie z umową, na realizację zadania, którego planowany koszt całkowity wynosił 148.333 zł, Książnicy Podlaskiej przyznano 89.812 zł dofinansowania. Termin wykonania projektu ustalono do 30 września 2013 r. Podstawowym celem zadania była rozbudowa infrastruktury digitalizacyjnej oraz kontynuowanie digitalizacji zbiorów.

(dowód: akta kontroli str. 124-153)

W trakcie realizacji projektu Książnica Podlaska zwróciła się do NInA o zmianę zakresu rzeczowego projektu, która była spowodowana uzyskaniem oszczędności przy zakupie serwera. W dniu 7 czerwca 2013 r. zawarto aneks do umowy, w którym rozszerzono zakres rzeczowy projektu o zakup skanera płaskiego do formatu A3 i zasilacza awaryjnego podtrzymującego pracę serwera.

(dowód: akta kontroli str. 154-176)

Jak wynika z raportu końcowego, podpisanego przez zastępcę dyrektora KP, projekt zrealizowano zgodnie z umową i zakresem rzeczowym określonym w aneksie nr 1 do umowy. Zakupiono wyposażenie wymienione we wniosku o dofinansowanie. Poniesiono nakłady w wysokości 148.321 zł, z których 88.804 zł sfinansowano dotacją NInA (różnicę w wysokości 1.008 zł zwrócono do NInA, w terminie określonym w umowie). Również w wyniku realizacji tej umowy uzyskano rezultaty znacznie wyższe od zakładanych we wniosku o dofinansowanie. Zgodnie bowiem z raportem zdigitalizowano 3.729 obiektów bibliotecznych (zakładano 1.000), udostępniono w domenie publicznej 95% zdigitalizowanych materiałów (wg wniosku miało to być 75%), wykonano 58.786 skanów wobec planowanej we wniosku o dofinansowanie liczby 50.000. Jedynym niewykonanym wskaźnikiem był rozmiar zdigitalizowanych obiektów, który wg wniosku miał wynieść 3 TB, zaś uzyskano 1,245 TB. Według wyjaśnienia zawartego w raporcie końcowym, brak realizacji wskaźnika spowodowany był przeszacowaniem plików audiowizualnych, których dotychczas biblioteka nie digitalizowała. Raport końcowy został zaakceptowany przez Dyrektora NInA.

(dowód: akta kontroli str. 177-202)

W wyniku realizacji umowy do Pracowni digitalizacji zakupiono serwer DELL Power Edge R720xd (o wartości 36.851 zł), skaner EPSON WorkForce (za 16.647 zł) i kamerę cyfrową (o wartości 15.006 zł), co potwierdziły oględziny Pracowni.

(dowód: akta kontroli str. 97-99, 203-209)

Analiza dokumentów dotyczących rozliczenia i realizacji umowy wykazała, że dokumenty finansowe wymienione w raporcie końcowym związane były z realizacją projektu.

⁴ Wersja uaktualniona zgodnie z oczekiwaniem NInA.

Przekroczona została zakładana we wniosku o dofinansowanie liczba zdigitalizowanych obiektów.

Z kolei weryfikacja 30 losowo wybranych obiektów, wymienionych w raporcie wśród zdigitalizowanych podczas realizacji zadania wykazała, że materiały te zostały zdigitalizowane i udostępnione w PBC, zaś przeprowadzona przez NInA kontrola realizacji II etapu projektu „Elektroniczna Książnica Podlaska” nie wykazała nieprawidłowości⁵.

(dowód: akta kontroli str. 122-123, 210-237, 242-243)

1.2.3. Z uwagi na charakter działalności, polegający na wypożyczaniu czytelnikom książek, w Książnicy Podlaskiej nie planuje się przeniesienia całości jej zasobów na nośniki cyfrowe. W Książnicy Podlaskiej nie opracowano terminu ucyfrowienia całości zasobów przeznaczonych do digitalizacji. Dyrektor Książnicy Podlaskiej wyjaśnił, że nie widzi takiej potrzeby, zwłaszcza że zbiór ten się rozrasta o zakupione obiekty, otrzymane darowizny. Ponadto najpilniejsze zbiory zostały zdigitalizowane. W ocenie Dyrektora Książnicy Podlaskiej, przyznane dotychczas środki w ramach Programu Kultura+ okazały się wystarczające. Nie potrafił natomiast odpowiedzieć na pytanie czy środki przewidziane w Programie Kultura+ na digitalizację dóbr kultury są wystarczające. W okresie objętym kontrolą nie było przypadku utraty zbiorów KP przeznaczonych do digitalizacji. Według Dyrektora Książnicy Podlaskiej, nie występuje opóźnienie w digitalizacji zbiorów i nie występują czynniki opóźniające digitalizację. (dowód: akta kontroli str. 10-11 i 238-239)

W okresie objętym kontrolą w Książnicy Podlaskiej nie digitalizowano zbiorów audiowizualnych i audiowizualnych (dowód: akta kontroli str. 4)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że:

1. W Książnicy Podlaskiej nie opracowano rejestrów zbiorów przeznaczonych do digitalizacji oraz zbiorów już zdigitalizowanych. W związku z tym nie wiadomo jaka jest liczba zbiorów, które powinny być przeniesione na nośniki cyfrowe i tym samym być zabezpieczone przed utratą. Sporządzone przez pracowników KP dane o liczbie tych zbiorów nie są spójne i zasadniczo różnią się od siebie. Na przykład:

- wg jednych danych, w latach 2011–2014 zdigitalizowano 1.380 materiałów, wg innych ucyfrowiono 21.704 zbiorów,
- wytypowano do digitalizacji 19 starych druków, zaś ucyfrowiono 44.

(dowód: akta kontroli str. 4 i 20)

Również z wyjaśnień Dyrektora Książnicy Podlaskiej i osób sporządzających zestawienia na potrzeby kontroli NIK wynika, że przedstawione podczas tej kontroli dane nie są pewne. Powodem było prowadzenie spraw związanych z digitalizacją przez osobę, która nie sporządziła rejestru obiektów przeznaczonych do digitalizacji i już zdigitalizowanych. Był to starszy kustosz w KP, później zaś zastępca Dyrektora Książnicy Podlaskiej, z którym od połowy stycznia 2015 roku nie można się skontaktować z powodu nieobecności w pracy. Ponadto Dyrektor Książnicy Podlaskiej wyjaśnił, że: *Nie zinwentaryzowaliśmy zbiorów do digitalizacji, nie sporządziliśmy rejestrów. Kolejność digitalizacji wynika z posiadanych uprawnień dotyczących praw autorskich. Do Pracowni digitalizacji przekazywane są obiekty wg kryteriów: jak najwcześniej wydane obiekty (stare druki), prośby czytelników, czasopisma w formacie A-3, które są na złej jakości papierze (kwaśny). Nie ma w tym zakresie na piśmie opracowanego planu i kolejności digitalizacji, jest ona realizowana doraźnie, w miarę posiadanej wiedzy i możliwości wynikających z prawa autorskiego. Szttywne planowanie obiektów do digitalizacji nie jest celowe, bowiem stosujemy zasadę, że przed ucyfrowieniem sprawdzamy, czy obiekt nie został już przez inną instytucję zdigitalizowany – w takiej sytuacji odstępujemy od digitalizacji.* Ponadto Dyrektor Książnicy Podlaskiej wyjaśnił, że dotychczas nie było potrzeby sporządzenia planu

⁵ Jednym z kontrolerów był ekspert z Zakładu Badań Operacyjnych i Systemowych w Instytucie Automatyki i Informatyki Politechniki Warszawskiej, jeden z autorów publikacji „Standardy w procesie digitalizacji obiektów dziedzictwa kulturowego”.

digitalizacji i obiektów już zdigitalizowanych, aczkolwiek po przeniesieniu KP do nowego obiektu planuje ustalić takie wykazy. (dowód: akta kontroli str. 238-239 i 244-247)

2. Analiza danych wykazanych w raporcie końcowym z realizacji I etapu projektu „Elektroniczna Książnica Podlaska” i wykazu obiektów zdigitalizowanych w ramach tego projektu wykazała drobne odchylenia między danymi:

- ilość obiektów zdigitalizowanych wykazanych w raporcie wyniosła 5.317, podczas gdy w wykazie wskazano 5.305, przy czym przy czterech tytułach nie podano ilości obiektów zdigitalizowanych (na potrzeby wyliczenia przyjęto po jednym obiekcie przy każdej pustej komórce),
- ilość skanów wykazanych w raporcie wyniosła 62.087, zaś wg wykazu zdigitalizowanych obiektów było ich 62.078, przy czym siedem komórek dotyczących liczby skanów pozostało niewypełnionych.

(dowód: akta kontroli str. 69, 100, 115-116, 120)

Z wyjaśnień pracownika przygotowującego wydruk wynika, że wykaz zdigitalizowanych obiektów jest plikiem roboczym i służył do organizowania pracy. Nie wiadomo dlaczego część komórek nie została w nim wypełniona. (dowód: akta kontroli str. 246-247)

3. W ramach realizacji I i II etapu projektu „Elektroniczna Książnica Podlaska” wydatkowano 30.947 zł na sfinansowanie kosztów prac zleconych pracownikom Książnicy Podlaskiej. Nie prowadzono jednak dokumentacji pozwalającej na stwierdzenie, że prace te były wykonywane po godzinach pracy tych osób:

- Podczas realizacji I etapu projektu Dyrektor Książnicy Podlaskiej zlecił Ewie K. wykonanie doboru i selekcji merytorycznej i technicznej oraz przygotowanie obiektów i materiałów bibliotecznych. Koszt zleconych prac wyniósł 14.667 zł⁶ (w tym 7.028 zł stanowiła dotacja NInA). Pierwszy z wystawionych rachunków nie zawierał danych o terminie wykonywanych prac. Dane te wykazano w kolejnych dwóch rachunkach, jednak porównanie rozliczeń czasu pracy Ewy K. przy realizacji prac zleconych z grafikiem dyżurów i wykazem absencji wykazało, że sześć dni realizacji zlecenia (spośród 41 wykazanych w rachunkach) pokrywało się z dyżurami w Książnicy Podlaskiej. (dowód: akta kontroli str. 249-262 i 267-271)

Ewa K. była wówczas zatrudniona w KP na stanowisku starszego kustosa, a do jej zadań należało m.in. koordynowanie prac związanych z digitalizacją zbiorów Książnicy Podlaskiej. W odpowiedzi na pytanie kontrolującego, dlaczego zlecono wykonanie ww. prac, skoro – jak wynika z wniosku o dofinansowanie projektu – KP miała już wcześniej wybrane zbiory do digitalizacji, Dyrektor Książnicy Podlaskiej wyjaśnił, że umowy określały wykonanie doboru materiałów bibliotecznych w sposób szczegółowy, zaś wniosek o dofinansowanie zawierał wskazanie zbiorów w sposób bardzo ogólny. Odnosząc się od wykonywania prac zleconych w godzinach pracy, Dyrektor Książnicy Podlaskiej stwierdził, że we wskazanych dniach Ewa K. wykonywała czynności zlecone po godzinach pracy w KP, co potwierdzały robocze, niepodpisane grafiki dyżurów, przedstawiające rozliczenie czasu pracy inne niż wynikające z oficjalnego grafika.

(dowód: akta kontroli str. 272-280)

- Dwóm osobom, zatrudnionym w Książnicy Podlaskiej do utworzonej Pracowni digitalizacji (zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie osoby te miały zajmować się m.in. skanowaniem zbiorów), zlecono skanowanie materiałów, przygotowanie egzemplarzy i obróbkę techniczną. Oprócz wynagrodzenia wynikającego z umów o pracę, z tytułu ww. umów zleceń Książnica Podlaska poniosła koszty w wysokości 6.972 zł⁷, z tego 3.353 zł z dotacji celowej. Zgodnie z zakresami czynności osób, którym zlecono ww. prace, do ich obowiązków należało m.in. zabezpieczanie zbiorów do digitalizacji i przygotowanie egzemplarzy, skanowanie zbiorów oraz przygotowanie plików do udostępnienia (przetworzenie,

⁶ 12.356 zł wynagrodzenia i 1.060 zł składek na ubezpieczenie społeczne, będących kosztem KP.

⁷ 5.875 zł wynagrodzenie i 1.097 zł składki na ubezpieczenie społeczne, będące kosztem pracodawcy.

obróbka graficzna, korekcja). Na podstawie dokumentacji KP nie można ustalić, czy ww. czynności były wykonywane podczas godzin pracy.

(dowód: akta kontroli str. 25, 281-292)

- Dwóm kolejnym osobom zatrudnionym w Książnicy Podlaskiej zlecono tworzenie i wprowadzanie do baz danych informacji o zasobach oraz opracowanie metadanych. Koszt realizacji zleceń wyniósł 10.559 zł⁸. Z rozliczenia zleceń nie wynika w jakich godzinach prace te zostały wykonane.

(dowód: akta kontroli str. 293-297)

Dyrektor Książnicy Podlaskiej wyjaśnił, że umowy zlecenia dotyczyły czynności dodatkowych, które zostały zlecone z końcem roku sprawozdawczego w ramach posiadanych środków. Czynności wymienione w umowach zlecenia wykonywane były poza godzinami pracy i dotyczyły skanowania dodatkowej ilości materiałów bibliotecznych. Ponieważ Dyrektor ufał tym osobom, nie widział potrzeby dodatkowego dokumentowania czasu ich pracy przy realizacji zleceń.

(dowód: akta kontroli str. 273, 239)

4. Nie uaktualniono regulaminu organizacyjnego Książnicy Podlaskiej o zapis dotyczący utworzenia Pracowni digitalizacji oraz nie dodano do niego zadań dotyczących digitalizacji zbiorów (regulamin organizacyjny Książnicy Podlaskiej nadawany jest w formie uchwały Zarządu Województwa Podlaskiego)⁹. Z wyjaśnień Dyrektora Książnicy Podlaskiej wynika, że podejmowane były działania w tym kierunku, lecz nie odniosły one skutku.

(dowód: akta kontroli str. 272-274)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Całokształt spraw związanych z organizacją działalności digitalizacyjnej powierzono tylko jednej osobie, przy jednoczesnym braku wymogów dotyczących inwentaryzowania obiektów przeznaczonych do ucyfrowienia oraz harmonogramu tych prac. Z powodu braku takich zapisów i długotrwałej nieobecności pracownika, Książnica Podlaska nie posiada wiarygodnych danych dotyczących liczby zbiorów i ilości zdigitalizowanych materiałów. Dyrektor Książnicy Podlaskiej wyjaśnił: *Nie interesowałem się tymi sprawami, bowiem miałem pełne zaufanie do Ewy K. Miałem wówczas wiele innych spraw do załatwienia. Nie miałem powodu, by sądzić, że coś w zakresie digitalizacji źle funkcjonowało.* (dowód: akta kontroli str. 4, 20, 238, 244-246, 445)
2. We wniosku o przyznanie dofinansowania na realizację II etapu projektu „Elektroniczna Książnica Podlaska” podano m.in., że KP podda digitalizacji zbiory audio i audiowizualne, zaś jednym ze wskaźników realizacji zadania miało być ucyfrowienie 30 filmów. W raporcie końcowym z realizacji projektu podano, że zdigitalizowano 30 filmów, zaś w innym miejscu raportu, że „zrealizowano również cyfrową rejestrację wydarzeń związanych z książką i bibliotekarstwem (pliki audiowizualne)”. Raport ten został zaakceptowany przez NInA. Jednak jak wynika z wykazu zdigitalizowanych obiektów, w wykazie tym wymieniono 30 filmów będących relacją z 25 spotkań autorskich, które miały miejsce w Książnicy Podlaskiej od 9 stycznia do 23 października 2013 r. oraz pięciu innych wydarzeń zarejestrowanych w 2013 roku. Rejestracji dokonano kamerą cyfrową zakupioną w ramach II etapu projektu „Elektroniczna Książnica Podlaska”, czyli filmy te nie wymagały digitalizacji, bowiem od razu zostały zarejestrowane cyfrowo. Zgodnie z § 15 ust. 4 umowy z NInA, zmiana zakresu rzeczowego zadania wymagała podpisania aneksu do umowy, pod rygorem nieważności, o co Książnica Podlaska nie występowała. Dyrektor Książnicy Podlaskiej wyjaśnił, że powodem wykazania filmów jako materiałów ucyfrowionych, była konieczność ich montowania, dodawanie tytułów i napisów. Odnosząc się do plików audio wymienionych we wniosku o dofinansowanie, Dyrektor stwierdził, że nie wie o jakich plikach była tam mowa, bowiem wniosek o dofinansowanie przygotowywała

⁸ 8.858 zł wynagrodzenie i 1.702 zł składki na ubezpieczenie społeczne, będące kosztem pracodawcy.

⁹ http://bip.kp.wrotapodlasia.pl/struk_org/reg_org.htm

osoba, która od połowy stycznia 2015 r. jest nieobecna w pracy. Mogło tu chodzić o kasety magnetofonowe, lecz nie wiadomo dlaczego ich nie zdigitalizowano.

(dowód: akta kontroli str. 160, 169, 177-178, 180, 236-239, 246-247)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie efekty procesu digitalizacji zbiorów Książnicy Podlaskiej. Na podkreślenie zasługuje wczesne podjęcie działań związanych z digitalizacją zbiorów oraz przekroczenie większości wskaźników podczas realizacji umów zawartych z NInA. Prawidłowo wydatkowano również środki na realizację „Elektronicznej Książnicy Podlaskiej”, zaś uwagi NIK dotyczą głównie rzetelności dokumentowania ich wykorzystania. Z powodu złej organizacji działalności digitalizacyjnej nie można jednak dokładnie określić liczby zdigitalizowanych zbiorów i obiektów, które powinny być poddane ucyfrowieniu.

2. Stan infrastruktury dla zasobów cyfrowych

Opis stanu faktycznego

2.1. Potrzeby i wymagania sprzętowe związane z utworzeniem Pracowni digitalizacji oszacowane zostały przed przystąpieniem przez Książnicę Podlaską do Programu Kultura+ (nie sporządzono tych szacunków w formie pisemnej). Szacowaniem potrzeb zajmowała się ówczesna zastępca Dyrektora Książnicy, która rozpoznanie w tym zakresie poczyniła kontaktując się z innymi bibliotekami, głównie z Biblioteką Uniwersytetu w Białymstoku, z którą Książnica Podlaska współpracuje w zakresie digitalizacji od 2007 roku. Dyrektor Książnicy Podlaskiej wyjaśnił, że w bibliotece Uniwersytetu w Białymstoku znajdowała się dobrze zorganizowana pracownia digitalizacji. Z tego powodu własną pracownię tworzone wzorując się na działaniu oraz wyposażeniu pracowni uniwersyteckiej.

(dowód: akta kontroli str. 444)

Na podstawie szacunków sporządzane były wnioski do Dyrektora KP o wszczęcie postępowań o udzielenie zamówienia.

(dowód: akta kontroli str. 304-310)

2.2. W związku z prowadzoną digitalizacją, w okresie objętym kontrolą Książnica Podlaska poniosła koszty w wysokości 589 tys. zł, w tym 559 tys. zł stanowiły koszty prowadzenia digitalizacji (325 tys. zł to amortyzacja, a 234 tys. zł – wykonywanie, kontrola i przetwarzanie skanów). Zagadnienie wydatków na digitalizację szczegółowo opisano w pkt. 1.2 niniejszego wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 311)

2.3. Według stanu na koniec 2014 roku Książnica Podlaska dysponowała budynkiem o powierzchni 1.498,70 m², w którym znajdowała się jej siedziba. Ponadto KP była najemcą 16 lokali, w których prowadzona była głównie działalność biblioteczna. Z działalnością digitalizacyjną związane były dwa następujące pomieszczenia:

- Pracownia digitalizacji o pow. 49,39 m², którą ulokowano w budynku Filii Bibliotecznej nr 9 (zmodernizowanym w latach 2011–2013) – stan techniczny Pracowni był dobry.
- Serwerownia (repozytorium), o pow. 15,21 m², znajdowała się w piwnicy siedziby Książnicy Podlaskiej. Stan techniczny obiektu był dobry (budynek zmodernizowano w latach 2008–2012).

(dowód: akta kontroli str. 98, 209 i 312)

2.4. W latach 2011–2014 w Książnicy Podlaskiej zatrudniano od 139 do 132 osób, w tym od 52 do 45 pracowników filii bibliotecznych. Liczba pracowników Centrali Książnicy Podlaskiej wynosiła 87, zaś w Pracowni digitalizacji zatrudniano dwie osoby na pełnych etatach (2,3% pracowników Centrali KP). Ponadto przy realizacji obu etapów projektu „Elektroniczna Książnica Podlaska” część zadań wykonywało sześć osób spoza tej Pracowni.

Dyrektor Książnicy Podlaskiej nie określił na piśmie wymagań kwalifikacyjnych dla pracowników zajmujących się digitalizacją. Wszystkie osoby zajmujące się digitalizacją zbiorów posiadały wykształcenie wyższe magisterskie (filologia polska, dziennikarstwo, zarządzanie organizacjami, historia), w tym jedna ukończyła kurs grafiki komputerowej. Były to zatem kwalifikacje odpowiednie do wykonywanych zadań.

(dowód: akta kontroli str. 266, 313-314)

2.5. W Książnicy Podlaskiej utworzono Pracownię digitalizacji, w której znajduje się m.in. serwer QNAP, służący do magazynowania zdigitalizowanych zbiorów. Ponadto

w siedzibie Książnicy Podlaskiej znajduje się serwer, na którym przechowywano część kopii zdigitalizowanych plików (problematykę tę szerzej przedstawiono w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”).

(dowód: akta kontroli str. 98, 209)

2.6. Według wyjaśnień Dyrektora Książnicy Podlaskiej, proces digitalizacji prowadzony był zgodnie z zaleceniami zawartymi w „Katalogu dobrych praktyk digitalizacyjnych dla obiektów bibliotecznych”, udostępnionym przez NInA. Uzyskane w wyniku digitalizacji pliki posiadały wymagane parametry techniczne, tj. format TIFF 6.0, rozdzielczość 400 ppi dla tekstów drukowanych, rozdzielczość minimum 300 ppi dla ilustracji, rysunków, grafik i fotografii). Pliki wzorcowe archiwizowano na serwerze QNAP w posegregowanych folderach w systemie alfabetycznym umożliwiającym ich wyszukiwanie. Opis materiałów sporządzano w formacie Dublin Core. Przy opisie rzeczowym opublikowanych dokumentów wykorzystano Język Haseł Przedmiotowych Biblioteki Narodowej. Opisy obiektów zdigitalizowanych w ramach etapu I i II „Elektronicznej Książnicy Podlaskiej” sporządzono w formacie MARC21.

(dowód: akta kontroli str. 10-12)

2.7. W ocenie Dyrektora Książnicy Podlaskiej, proces budowy infrastruktury służącej do digitalizacji, przechowywania i udostępniania zasobów cyfrowych został zakończony.

(dowód: akta kontroli str. 12, 239)

2.8. Zakup urządzeń do Pracowni digitalizacji odbywał się zgodnie z postanowieniami Prawa zamówień publicznych¹⁰. Wyposażenie zakupiono podczas realizacji I i II etapu projektu „Elektroniczna Książnica Podlaska”. W trakcie realizacji I etapu ogłoszony został przetarg nieograniczony na dostawę sprzętu komputerowego i urządzeń do digitalizacji (m.in. skaner do książek z kołyską, płaski skaner kolorowy, cyfrowy aparat fotograficzny i stół do fotografowania), w wyniku którego do realizacji zamówień wybrano oferty z najniższą ceną.

(dowód: akta kontroli str. 315-333)

Podczas realizacji II etapu projektu „Elektroniczna Książnica Podlaska” zakupiono serwer typu rack za 36.850 zł (brutto), skaner i UPS za 16.647 zł. Ze względu na wartość tych urządzeń niższą od kwoty określonej w art. 4 pkt 8 Prawa zamówień publicznych, do udzielenia zamówień nie stosowano tej ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 334-344)

2.9. W okresie objętym kontrolą Książnica Podlaska nie uzyskała przychodów w związku z prowadzoną digitalizacją i upowszechnianiem zbiorów (oprócz dotacji na finansowanie projektu „Elektroniczna Książnica Podlaska”).

(dowód: akta kontroli str. 12)

2.10. Zakupiony do pracowni sprzęt do digitalizacji zbiorów spełniał wymagania techniczne dla digitalizowanych obiektów¹¹. Podczas sporządzania Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia na dostawę urządzeń do digitalizacji wymagano dostawy urządzeń o parametrach umożliwiających uzyskanie oczekiwanych standardów technicznych.

(dowód: akta kontroli str. 98, 345-361)

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie proces wyposażania Pracowni digitalizacji w niezbędne urządzenia. Pracownia została prawidłowo zorganizowana, zaś w wyniku postępowań przeprowadzonych zgodnie z Prawem zamówień publicznych zakupiono sprzęt umożliwiający digitalizację zbiorów na wymaganym poziomie jakości.

3. Upowszechnianie zdigitalizowanych zbiorów

Opis stanu
faktycznego

3.1 Utworzenie Pracowni digitalizacji i udostępnianie ucyfrowionych zbiorów było odpowiedzią Książnicy Podlaskiej na zapotrzebowanie użytkowników placówki, którzy w wypowiedziach ankietowych wskazali na potrzebę tworzenia i udostępniania zbiorów (38,4% ankietowanych). We wniosku o dofinansowanie I etapu projektu „Elektroniczna Książnica Podlaska” podano m.in., że realizacja przedsięwzięcia w znacznym stopniu

¹⁰ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.).

¹¹ Wymogi, które określono w publikacji „Standardy w procesie digitalizacji obiektów dziedzictwa kulturowego” pod redakcją Grzegorza Płoszajskiego.

wzbogaci ofertę kulturalno-naukową KP oraz zaspokoi potrzeby użytkowników. Ponadto pozwoli to na wyrównanie szans w dotarciu do trudnodostępnych zbiorów archiwalnych, w tym także dla osób niepełnosprawnych. (dowód: akta kontroli str. 26)

3.2. W okresie objętym kontrolą informacje o udostępnianiu zbiorów w Internecie przekazano na seminarium bibliotekarzy województwa podlaskiego. Przekazano je też do bibliotek publicznych z województwa podlaskiego oraz zamieszczono na portalu Białystok online, stronie Kuriera Porannego, na portalu społecznościowym Facebook. Materiał informacyjny zamieszczono również na stronie internetowej Książnicy Podlaskiej. W planach działalności KP nie wyodrębniano działań dotyczących upowszechniania wiedzy o możliwości korzystania z zasobów cyfrowych. Jedynie w planach na 2011 rok i 2012 rok przewidziano, że w katalogu Książnicy Podlaskiej zamieszczona będzie informacja o zasobach cyfrowych. Dyrektor Książnicy Podlaskiej wyjaśnił, że działań tych nie adresowano do grup społecznych, zaś osoby które interesowały się regionem Podlasia i jego historią bez problemu znalazłyby poszukiwane materiały.

(dowód: akta kontroli str. 69-70, 180-181, 362-398, 444)

Działania Książnicy Podlaskiej na rzecz upowszechniania wiedzy o posiadanym dziedzictwie kulturowym były prowadzone poprzez zamieszczanie informacji o działalności Książnicy Podlaskiej, jej funkcjonowaniu i zasobach na stronie internetowej. Działalność informacyjna realizowana była poprzez wydawane przez Książnicę Podlaską periodyki: „Bibliotekarz Podlaski”, „Głos bibliotek”, wydawanie wspólnych publikacji z Biblioteką Wróblewskich w Wilnie (w j. polskim i litewskim). Prowadzono działalność informacyjną i bibliograficzną. Polegało to m.in. na udzielaniu informacji, w tym informacji elektronicznych (odpowiedzi na pytania zadawane pocztą elektroniczną), organizowaniu lekcji i wycieczek bibliotecznych (214 w 2014 roku), podczas których zachęcano młodzież do korzystania ze zbiorów, uczono umiejętności poszukiwania i korzystania ze zbiorów. Działania takie kierowano także do seniorów (osób w wieku 50 lat i starszych). W 2014 roku zorganizowano szkolenia dla siedmiu grup, skupiających 67 osób. (dowód: akta kontroli str. 474)

3.3. W okresie objętym kontrolą Książnica Podlaska nie ponosiła kosztów związanych z informowaniem i udostępnianiem zdigitalizowanych zbiorów (dowód: akta kontroli str. 311)

3.4. Książnica Podlaska udostępnia zdigitalizowane zbiory na stronach Podlaskiej Biblioteki Cyfrowej. Zgodnie z porozumieniem w tej sprawie, zawartym 15 marca 2007 r., siedem podmiotów (pięć białostockich wyższych uczelni, Archiwum Państwowe i Książnica Podlaska) postanowiło zamieszczać zeskanowane materiały na serwerze zainstalowanym w Centrum Komputerowych Sieci Rozległych Politechniki Białostockiej. Koordynatorem przedsięwzięcia był Uniwersytet w Białymstoku, którego zadaniem było m.in. zarządzanie całymi zbiorami PBC, wspomaganie stron uczestniczących w tworzeniu PBC. Według stanu na koniec 2014 roku, stronami porozumienia było 10 podmiotów.

(dowód: akta kontroli str. 399-410)

Jak wynika ze sprawozdań z działalności Książnicy Podlaskiej, na stronach PBC zamieszczono:

- 2.793 obiekty¹² na koniec 2011 roku,
- 7.494 obiekty na koniec 2012 roku, co stanowiło 99,3% zdigitalizowanych zbiorów,
- 10.677 obiektów na koniec 2013 roku (90,2% zdigitalizowanych),
- 12.900 obiektów na koniec 2014 roku. (dowód: akta kontroli str. 20, 411-424)

3.5. Według szacunkowych danych Książnicy Podlaskiej, spośród dotychczas zdigitalizowanych materiałów, ze względu na prawa autorskie nie można było opublikować około 160 zdigitalizowanych obiektów (w Książnicy Podlaskiej nie ma rejestru zbiorów, których ze względu na prawną ochronę nie można udostępnić).

(dowód: akta kontroli str. 425)

¹² Brak danych w sprawozdaniu o ogólnej liczbie materiałów zdigitalizowanych przez KP, zaś podana liczba różni się od danych wykazanych w zestawieniu wskazanym w pkt. 1.2. niniejszego wystąpienia, w którym podano, że na koniec 2011 roku liczba zdigitalizowanych zbiorów wyniosła 2.009.

Monitorowanie skali zainteresowania zdigitalizowanymi zbiorami odbywało się poprzez śledzenie liczby odsłon obiektów umieszczonych w Internecie. Jak wynika z rocznych sprawozdań z działalności KP, od 2011 roku do 2014 roku liczba wyświetleń obiektów pochodzących z zasobów Książnicy Podlaskiej na platformie PBC wynosiła w kolejnych latach: 90.329, 119.611, 259.393 i 213.458. (dowód: akta kontroli str. 411-432, 444)

Część zbiorów była dostępna na stronie internetowej Książnicy Podlaskiej w zakładce e-Książnica, w której zamieszczono 33 wybrane publikacje zdigitalizowane przez KP. Liczba odsłon e-Książnicy wyniosła od 2.474 w 2012 roku (stronę utworzono 14 maja 2012 r.) do 3.451 w 2014 roku. (dowód: akta kontroli str. 433-438)

W ocenie Dyrektora Książnicy Podlaskiej, dzięki digitalizacji: *Nie ma ograniczeń w dostępie do zbiorów, które ze względu na swój stan nie zawsze można było udostępnić czytelnikowi. Na pewno zwiększyła się liczba osób korzystających ze zbiorów. Jest to wynikiem także zwiększenia komfortu przeglądania zbiorów, brakiem barier odległości od czytelnika, czasu otwarcia biblioteki itp.* Ograniczeniem w realizacji udostępniania zbiorów cyfrowych jest wg Dyrektora Książnicy Podlaskiej *ochrona dóbr osobistych, prawo autorskie, prawo do wizerunku. W Książnicy Podlaskiej nie mamy raczej z tym problemu, skala takich ograniczeń jest niewielka, bowiem digitalizowane są przede wszystkim takie zbiory, które można udostępnić.* (dowód: akta kontroli str. 444)

3.6. Zdigitalizowane zbiory przechowywane były na macierzy dyskowej QNAP znajdującej się w Pracowni digitalizacji (ul. Gajowa 73), a część na serwerze znajdującym się w siedzibie Książnicy Podlaskiej (ul. Kilińskiego 16). Zakupu tych urządzeń dokonano podczas realizacji projektu „Elektroniczna Książnica Podlaska”, zaś ich koszt wyniósł 63.238 zł (wraz z układem podtrzymującym zasilanie). W Książnicy Podlaskiej nie wyodrębniono ośrodka kosztów związanego z zapewnieniem bezpieczeństwa zdigitalizowanych zbiorów (koszty energii elektrycznej, koszty pośrednie związane z eksploatacją budynków). (dowód: akta kontroli str. 439)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki stwierdzono nieprawidłowość, polegającą na znikomym wykorzystaniu przez Książnicę Podlaską serwera (zakupionego za 36.851 zł), którego zakup był dofinansowany z Programu Kultura+.

- Na serwerze tym, znajdującym się w siedzibie Książnicy Podlaskiej, przechowywano kopie zapasowe tylko 85 spośród 15.496 wszystkich zdigitalizowanych obiektów (0,5%), które zajmowały 313 GB pamięci (spośród 15 TB dostępnych). Wykorzystywano zatem zaledwie 2% miejsca dostępnego na tym serwerze¹³. Tym samym nie wykorzystano możliwości zapewnienia większego bezpieczeństwa zdigitalizowanych zbiorów przechowywanych, oprócz wyżej wymienionych, tylko w Pracowni digitalizacji, na znajdującej się tam macierzy dyskowej QNAP. (dowód: akta kontroli str. 440-443)
- We wniosku o dofinansowanie II etapu projektu „Elektroniczna Książnica Podlaska” zakładano, że serwer w siedzibie głównej KP, będzie służył do przechowywania zdublowanych zbiorów należących do Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Jednak spośród 200 obiektów znajdujących się w wykazie Narodowego Zasobu Bibliotecznego (wykaz z 22 kwietnia 2009 r.), zdigitalizowano 124 książki, zaś na serwerze umieszczono tylko 85 pozycji.

Dyrektor Książnicy Podlaskiej wyjaśnił, że nie zna przyczyn, dlaczego tylko część zbiorów umieszczono na serwerze w Książnicy Podlaskiej, bowiem decyzje w tym zakresie podejmowała jego zastępczyni. (dowód: akta kontroli str. 128, 444-458)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Książnicy Podlaskiej w zakresie upowszechniania wiedzy o zdigitalizowanych zbiorach i udostępnianie ich w sieci Internet, zaś stwierdzone nieprawidłowości nie miały istotnego wpływu na działalność objętą przedmiotem oceny.

¹³ Stan na 12 lutego 2015 r.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁴, wnosi o:

1. Sporządzenie wykazu zdigitalizowanych zbiorów Książnicy Podlaskiej oraz obiektów przeznaczonych do zdigitalizowania.
2. Wystąpienie do organu założycielskiego o uaktualnienie regulaminu organizacyjnego Książnicy Podlaskiej w zakresie prowadzonej działalności digitalizacyjnej.
3. Dodatkowe zabezpieczenie zdigitalizowanych zbiorów, poprzez ulokowanie plików na serwerze znajdującym się w siedzibie Książnicy Podlaskiej, w tym obiektów należących do Narodowego Zasobu Bibliotecznego.
4. Realizację umów o dofinansowanie zgodnie z ustalonym zakresem rzeczowym.
5. Ewidencjonowanie czasu pracy zlecanej dodatkowo pracownikom Książnicy Podlaskiej, w sposób umożliwiający ustalenie, czy czynności zlecone nie były wykonywane w ramach stosunku pracy.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

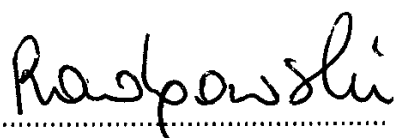
Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

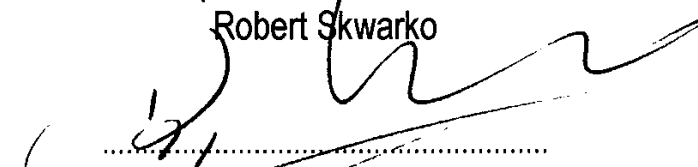
W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 27 lutego 2015 r.

Kontroler
Władysław Radgowski
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICEDYREKTOR
Robert Skwarko

.....
podpis

¹⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 82. ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o NIK”.